

Downloaded via the EU tax law app / web

Ediție provizorie

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a opta)

24 noiembrie 2022(*)

„Trimitere preliminară – Fiscalitate – Taxa pe valoarea adăugată (TVA) – Directiva 2006/112/CE – Articolul 132 alineatul (1) litera (c) – Scutiri pentru anumite activități de interes general – Prestarea de îngrijiri medicale în cadrul profesiunilor medicale și paramedicale – Serviciu utilizat de o societate de asigurări pentru verificarea exactității diagnosticului unei boli grave, precum și căutarea și furnizarea celor mai bune îngrijiri medicale și tratamente posibile în străinătate”

În cauza C-458/21,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Kúria (Curtea Supremă, Ungaria), prin decizia din 17 iunie 2021, primită de Curte la 22 iulie 2021, în procedura

CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt.

împotriva

Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága,

CURTEA (Camera a opta),

compusă din domnul N. Piçarra, îndeplinind funcția de președinte de cameră, și domnii N. Jääskinen și M. Gavalec (raportor), judecători,

avocat general: domnul N. Emiliou,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt., de I. P. Béres și A. Boros, ügyvédek;
- pentru guvernul maghiar, de M. Z. Fehér și R. Kissné Berta, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de J. Jokubauskaitis și A. Tokár, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 132 alineatul (1) litera (c) din Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe

valoarea ad?ugat? (JO 2006, L 347, p. 1, Edi?ie special?, 09/vol. 3, p. 7, denumit? în continuare „Directiva TVA”).

2 Aceast? cerere a fost formulat? în cadrul unui litigiu între CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt., societate de asigur?ri de drept maghiar, pe de o parte, ?i Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága (Direc?ia de solu?ionare a contesta?iilor din cadrul Administra?iei Na?ionale Fiscale ?i Vamale, Ungaria), pe de alt? parte, în leg?tur? cu supunerea la plata taxei pe valoarea ad?ugat? (TVA) a prest?rilor de servicii în leg?tur? cu contractele de asigur?ri de s?n?tate.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

3 Articolul 131 din Directiva TVA, unicul articol din capitolul 1, intitulat „Dispozi?ii generale”, din titlul IX din aceast? directiv?, referitor la scutiunile de TVA, prevede:

„Scutiunile prev?zute la capitolele 2-9 se aplic? f?r? s? aduc? atingere altor dispozi?ii comunitare ?i în conformitate cu condi?iile pe care statele membre le stabilesc în scopul de a asigura aplicarea corect? ?i direct? a acestor scutiuni ?i de a preveni orice posibil? evaziune, fraud? sau abuz.”

4 Articolul 132 din directiva men?ionat?, care figureaz? în capitolul 2, intitulat „Scutiuni pentru anumite activit?i de interes general”, din titlul IX din aceasta din urm?, prevede la alineatul (1):

„Statele membre scutesc urm?toarele tranzac?ii:

[...]

(c) prestarea de îngrijiri medicale în exercitarea profesiunilor medicale ?i paramedicale, astfel cum sunt definite de statul membru în cauz?;

[...]”

Dreptul maghiar

5 Articolul 85 alineatul (1) din általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (Legea nr. CXXVII din 2007 privind taxa pe valoarea ad?ugat?) prevede:

„Sunt scutite de tax?:

[...]

(b) prestarea de servicii – precum ?i îngrijirea ?i transportul persoanelor r?nite ?i bolnave, aflate în strâns? leg?tur? cu aceste servicii – ?i furnizarea de bunuri strâns legate de aceste servicii de c?tre operatorii publici, care ac?ioneaz? în aceast? calitate, în contextul îngrijirii medicale;

(c) prestarea de servicii – precum ?i îngrijirea persoanelor r?nite ?i bolnave, aflat? în strâns? leg?tur? cu aceste servicii – de c?tre persoane care desf?oar? o activitate privind s?n?tatea uman?, inclusiv naturopatia, ?i care ac?ioneaz? în aceast? calitate;

[...]”

Litigiul principal ?i întrebarea preliminar?

6 Începând cu luna septembrie 2012, reclamanta din litigiul principal comercializeaz? un

produs de asigurări de sănătate în temeiul căruia se angajează, în anumite condiții, să furnizeze persoanei fizice asigurate îngrijiri medicale în străinătate pentru cinci boli grave. În conformitate cu acest contract, asiguratul nu are dreptul la serviciul de asigurare în caz de afecțiuni acute sau de boli care nu au fost încă examinate de un profesionist local din domeniul său de activitate.

7 Pentru a putea furniza serviciile de asigurare, reclamanta din litigiul principal a încheiat, la 13 septembrie 2012, un contract de colaborare cu Best Doctors España SAU (denumit în continuare „Best Doctors”), societate de drept spaniol.

8 În temeiul acestui contract de colaborare, Best Doctors este însărcinat, pe de o parte, să efectueze reexaminarea prin intermediul medicilor și a informațiilor medicale privind persoana fizică asigurată pe baza documentației care le este trimisă pentru a verifica dacă această persoană poate beneficia efectiv de serviciile de asigurare (serviciul InterConsultation, denumit în continuare „serviciul IC”).

9 Pe de altă parte, în cazul în care persoana asigurată are efectiv dreptul la serviciile de asigurări, Best Doctors se ocupă de toate formalitățile administrative referitoare la îngrijirile medicale în străinătate (serviciul FindBestCare, denumit în continuare „serviciul FBC”). Acest serviciu cuprinde, printre altele, stabilirea de programări la prestatorii de servicii medicale, organizarea tratamentului medical, a cazării la hotel și a călătoriei, furnizarea unui serviciu de asistență pentru clienți și verificarea caracterului adecvat al tratamentului medical. În plus, Best Doctors asigură de asemenea plățile și monitorizarea creanțelor medicale. În schimb, Best Doctors nu este responsabil de acoperirea cheltuielilor de transport și de cazare și nici a cheltuielilor cu îngrijirile medicale.

10 În sfârșit, contractul de colaborare stipulează că reclamanta din litigiul principal plătește societății Best Doctors o remunerație anuală pentru fiecare persoană asigurată, cu o frecvență identică cu cea a plății primei de asigurare de către aceasta din urmă. Plata remunerației este datorată chiar și atunci când reclamanta din litigiul principal nu a recurs la serviciile Best Doctors.

11 În perioada cuprinsă între luna octombrie și luna decembrie 2012, Best Doctors a emis trei facturi pentru care reclamanta din litigiul principal nu a declarat o obligație de plată a TVA-ului.

12 În urma unei inspecții a controlului declarațiilor de TVA pentru perioada cuprinsă între 1 mai și 31 decembrie 2012, Nemzeti Adó- és Vámhivatal Kiemelt Adó- és Vámigazgatósága (Direcția fiscală și vamală pentru marii contribuabili din cadrul Administrației Naționale Fiscale și Vamale, Ungaria) a impus reclamantei din litigiul principal, prin decizia din 5 mai 2016, un TVA stabilit suplimentar de aproximativ 1 059 000 de forinți maghiari (HUF) (aproximativ 3 350 de euro), o amendă fiscală de 529 000 HUF (aproximativ 1 700 de euro), dobânzi de întârziere de 178 000 HUF (aproximativ 550 de euro) și o amendă pentru neîndeplinirea obligațiilor fiscale de 20 000 HUF (aproximativ 60 de euro).

13 Întrucât reclamanta din litigiul principal a formulat o cale de atac administrativă împotriva acestei decizii, pârâta din litigiul principal, printr-o decizie din 14 noiembrie 2016, a anulat suma de 376 000 HUF (aproximativ 1 200 de euro) din amenda fiscală, însă a confirmat în rest decizia din 5 mai 2016.

14 Reclamanta din litigiul principal a introdus o acțiune în justiție împotriva deciziei din 14 noiembrie 2016 la instanța de prim grad de jurisdicție. Această instanță a admis în parte acțiunea și a dispus trimiterea cauzei la Administrația Națională Fiscală și Vamală pentru ca aceasta să se pronunțe din nou.

15 Reclamanta și pârâta din litigiul principal au formulat, fiecare, recurs împotriva acestei

hotărâri la Kúria (Curtea Supremă, Ungaria), instanța de trimitere.

16 În recursul formulat, reclamanta din litigiul principal susține, făcând trimitere la Hotărârea din 10 iunie 2010, CopyGene (C-262/08, EU:C:2010:328), și la Hotărârea din 18 noiembrie 2010, Verigen Transplantation Service International (C-156/09, EU:C:2010:695), că serviciul esențial furnizat de Best Doctors, și anume serviciul IC, are o finalitate terapeutică întrucât urmărește în mod direct și fără echivoc un scop de diagnostic. În ceea ce privește serviciul FBC, care este furnizat după ce a fost stabilit un diagnostic, el ar fi accesoriu acestei activități de diagnostic. În consecință, serviciile oferite de Best Doctors, considerate în ansamblu, ar îndeplini condițiile de scutire prevăzute la articolul 132 alineatul (1) litera (c) din Directiva TVA.

17 La rândul său, pârâta din litigiul principal arată, invocând Hotărârea din 20 noiembrie 2003, Unterpertinger (C-212/01, EU:C:2003:625), că serviciile furnizate de Best Doctors nu au decât o legătură indirectă cu scopul terapeutic, astfel încât nu pot fi scutite de TVA în temeiul articolului 132 alineatul (1) litera (c) din Directiva TVA.

18 În aceste condiții, Kúria (Curtea Supremă) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 132 alineatul (1) litera (c) din Directiva [TVA] trebuie interpretat în sensul că este scutit de TVA un serviciu utilizat de o societate de asigurări în următoarele scopuri:

- verificarea exactității diagnosticului unei boli grave cu care a fost diagnosticată persoana asigurată și
- găsirea celor mai bune servicii de îngrijiri medicale disponibile în vederea vindecării persoanei asigurate și
- asigurarea acordării tratamentului medical în străinătate, în cazul în care persoana asigurată solicită acest lucru și dacă tratamentul respectiv este acoperit de contractul de asigurare.”

Cu privire la întrebarea preliminară

19 Prin intermediul întrebării preliminare, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 132 alineatul (1) litera (c) din Directiva TVA trebuie interpretat în sensul că prestațiile care constau în verificarea exactității diagnosticului unei boli grave a asiguratului pentru a găsi cele mai bune îngrijiri medicale posibile în vederea vindecării asiguratului și pentru a face în așa fel ca, dacă acest risc este acoperit de contractul de asigurare și dacă asiguratul o solicită, tratamentul medical să fie acordat în străinătate într-o sub incidență a scutirii prevăzute de dispoziția menționată.

20 Cu titlu introductiv, trebuie amintit c? termenii folosi?i pentru a desemna scuti?rile care figureaz? la articolul 132 din Directiva TVA sunt de strict? interpretare, dat fiind c? acestea constituie derog?ri de la principiul general care decurge din articolul 2 alineatul (1) litera (a) ?i (c) din Directiva TVA, potrivit c?ruia TVA?ul este perceput pentru fiecare livrare de bunuri sau prestare de servicii efectuat? cu titlu oneros de o persoan? impozabil?. Interpretarea acestor termeni trebuie s? fie totu?i conform? cu obiectivele urm?rite de scuti?rile respective ?i s? respecte cerin?ele principiului neutralit??ii fiscale inerent sistemului comun al TVA?ului. Astfel, aceast? norm? de strict? interpretare nu înseamn? c? termenii utiliza?i pentru a defini scuti?rile prev?zute la articolul 132 men?ionat trebuie s? fie interpreta?i într?un mod ce ar priva aceste scuti?ri de efecte [Hot?rârea din 10 iunie 2010, *Future Health Technologies*, C?86/09, EU:C:2010:334, punctul 30 ?i jurispruden?a citat?, precum ?i Hot?rârea din 7 aprilie 2022, I (Scutirea de TVA a presta?iilor spitalice?ti), C?228/20, EU:C:2022:275, punctul 34].

21 În ceea ce prive?te în special scutirea prev?zută la articolul 132 alineatul (1) litera (c) din Directiva TVA, aceast? dispozi?ie prevede scutirea prest?rilor care îndeplinesc dou? condi?ii, ?i anume, pe de o parte, s? constituie „prestare de îngrijiri medicale” ?i, pe de alt? parte, s? fie efectuate „în exercitarea profesiunilor medicale ?i paramedicale, astfel cum sunt definite de statul membru în cauz?” [a se vedea în acest sens Hot?rârea din 5 martie 2020, X (Scutire de TVA pentru consulta?ii telefonice), C?48/19, EU:C:2020:169, punctul 17 ?i jurispruden?a citat?].

22 În ceea ce prive?te prima condi?ie, la care se refer? prezenta cerere de decizie preliminar?, trebuie amintit c?, potrivit jurispruden?ei Cur?ii, no?iunea de „prestare de îngrijiri medicale” în sensul articolului 132 alineatul (1) litera (c) din Directiva TVA este o no?iune autonom? de drept al Uniunii (a se vedea în acest sens Hot?rârea din 20 noiembrie 2003, *Unterpertinger*, C?212/01, EU:C:2003:625, punctul 35).

23 În plus, Curtea a statuat c? aceast? no?iune vizeaz? presta?ii care au ca scop diagnosticarea, îngrijirea ?i, în m?sura în care este posibil, vindecarea bolilor sau a anomaliilor de s?n?tate [Hot?rârea din 5 martie 2020, X (Scutire de TVA pentru consulta?ii telefonice), C?48/19, EU:C:2020:169, punctul 28 ?i jurispruden?a citat?].

24 Astfel, finalitatea unei presta?ii medicale este cea care determin? dac? aceasta trebuie s? fie scutit? de TVA în temeiul articolului 132 alineatul (1) litera (c) din Directiva TVA [a se vedea în acest sens Hot?rârea din 20 noiembrie 2003, *Unterpertinger*, C?212/01, EU:C:2003:625, punctul 42, ?i Hot?rârea din 5 martie 2020, X (Scutire de TVA pentru consulta?ii telefonice), C?48/19, EU:C:2020:169, punctul 27].

25 Cu toate acestea, de?i prestarea de îngrijiri medicale trebuie s? aib? un scop terapeutic, nu rezult? în mod necesar c? finalitatea terapeutic? a unei presta?ii trebuie interpretat? într?un mod deosebit de restrâns. Astfel, presta?iile medicale efectuate în scopul de a proteja s?n?tatea persoanelor, inclusiv în scopul de a o men?ine sau de a o restabili, beneficiaz? de scutirea prev?zută la articolul 132 alineatul (1) litera (c) din Directiva TVA [Hot?rârea din 5 martie 2020, X (Scutire de TVA pentru consulta?ii telefonice), C?48/19, EU:C:2020:169, punctul 29 ?i jurispruden?a citat?].

26 În lumina acestor considera?ii trebuie s? se stabileasc? dac? presta?ii precum cele în discu?ie în litigiul principal furnizate de Best Doctors într? sub inciden?a scuti?rii prev?zute la articolul 132 alineatul (1) litera (c) din Directiva TVA.

27 În primul rând, în ceea ce prive?te serviciul IC, din cererea de decizie preliminar? reiese c? acesta const?, pentru medicii din Best Doctors, în reexaminarea informa?iilor medicale ale persoanei fizice asigurate pe baza documenta?iei care le este trimis?, pentru a verifica dac?

această persoană poate beneficia de serviciile de asigurare. În special, acești medici reexaminează, confirmându-l sau infirmându-l, diagnosticul stabilit inițial de medicul asiguratului pentru a verifica dacă acesta este afectat efectiv de una dintre cele cinci boli grave acoperite de contractul de asigurare.

28 Or, potrivit jurisprudenței Curții, atunci când o prestație constă în realizarea unei expertize medicale, deși efectuarea acestei prestații face apel la competențele medicale ale prestatorului și poate implica activități tipice ale profesiei de medic, precum examinarea fizică a pacientului sau analiza dosarului său medical, finalitatea principală a unei astfel de prestații nu este de a proteja, nici de a menține sau de a restabili sănătatea persoanei vizate de expertiză. O asemenea prestație, al cărei obiect este furnizarea unui răspuns la întrebările identificate în cadrul cererii de expertiză, este efectuată în scopul de a permite unui terț să ia o decizie care produce efecte juridice în privința persoanei în cauză sau a altor persoane (Hotărârea din 20 noiembrie 2003, *Unterperinger*, C-212/01, EU:C:2003:625, punctul 43, precum și Hotărârea din 20 noiembrie 2003, *D'Ambrumenil și Dispute Resolutions Services*, C-307/01, EU:C:2003:627, punctul 61).

29 În această privință, Curtea a statuat de asemenea că, deși este adevărat că o expertiză medicală poate fi solicitată chiar de persoana în cauză și că ea poate contribui indirect la protejarea sănătății persoanei interesate, detectând o nouă problemă sau corectând un diagnostic precedent, finalitatea principală urmărită de orice prestație de acest tip rămâne aceea de a îndeplini o condiție legală sau contractuală prevăzută în procesul decizional al altuia (Hotărârea din 20 noiembrie 2003, *Unterperinger*, C-212/01, EU:C:2003:625, punctul 43, precum și Hotărârea din 20 noiembrie 2003, *D'Ambumenil și Dispute Resolution Services*, C-307/01, EU:C:2003:627, punctul 61).

30 Astfel, deși, în cadrul acestui serviciu IC, medicii de la Best Doctors pot efectua examinări suplimentare, precum analizele histologice, sau pot recurge la experți medicali străini, expertiza rămâne finalitatea principală a acestor prestații, implicațiile lor terapeutice nefiind decât indirecte, astfel încât nu se poate considera că prestațiile respective au un scop terapeutic.

31 Din cele de mai sus rezultă că o prestație precum serviciul IC nu intră în sfera noțiunii „prestare de îngrijiri medicale”, în sensul articolului 132 alineatul (1) litera (c) din Directiva TVA, astfel încât nu poate beneficia de scutirea prevăzută la această dispoziție.

32 În al doilea rând, în ceea ce privește serviciul FBC, din cererea de decizie preliminară reiese că această prestație se compune din mai multe elemente, precum stabilirea de programări la prestatorii de servicii medicale, organizarea tratamentului medical, a cazării la hotel și a călătoriei, serviciul de asistență pentru clienți și verificarea caracterului adecvat al tratamentului propus.

33 Astfel, o asemenea prestație nu are ca scop protejarea, nici menținerea sau restabilirea sănătății persoanelor, în sensul jurisprudenței Curții citate la punctele 23 și 25 din prezenta hotărâre, ci asigurarea organizării logisticii legate de îngrijirile medicale în străinătate. După cum observă guvernul maghiar și Comisia Europeană, prestația menționată prezintă în esență un caracter administrativ.

34 Rezultă că o prestație precum serviciul FBC nu intră în sfera noțiunii „prestare de îngrijiri medicale”, în sensul articolului 132 alineatul (1) litera (c) din Directiva TVA, astfel încât nu îndeplinește condițiile de scutire prevăzute de această dispoziție.

35 În consecință, trebuie să se răspundă la întrebarea preliminară că articolul 132 alineatul (1) litera (c) din Directiva TVA trebuie interpretat în sensul că prestațiile care constau în verificarea exactității diagnosticului unei boli grave a asiguratului pentru a stabili cele mai bune îngrijiri medicale posibile în vederea vindecării asiguratului și a face în așa fel ca, dacă acest risc este

acoperit de contractul de asigurare și dac? asiguratul o solicit?, tratamentul medical s? fie acordat în str?in?ate nu intr? sub inciden?a scutirii prev?zute de aceast? dispozi?ie.

Cu privire la cheltuielile de judecat?

36 Întrucât, în privin?a p?r?ilor din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instan?a de trimitere, este de competen?a acesteia s? se pronun?e cu privire la cheltuielile de judecat?. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observa?ii Cur?ii, altele decât cele ale p?r?ilor men?ionate, nu pot face obiectul unei ramburs?ri.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a opta) declar?:

Articolul 132 alineatul (1) litera (c) din Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea ad?ugat?

trebuie interpretat în sensul c?

presta?iile care constau în verificarea exactit??ii diagnosticului unei boli grave a asiguratului pentru a stabili cele mai bune îngrijiri medicale posibile în vederea vindec?rii asiguratului și a face în a?a fel ca, dac? acest risc este acoperit de contractul de asigurare și dac? asiguratul o solicit?, tratamentul medical s? fie acordat în str?in?ate nu intr? sub inciden?a scutirii prev?zute de aceast? dispozi?ie.

Semn?turi

* Limba de procedur?: maghiara.